

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm prof. T.M.İlyash
(kafedra müdiri)

İmza: _____

Tarix: “ 15 ” _____ sentyabr 2020-ci il

Kafedra: _____ Ümumi və qeyri-üzvi kimya _____

Fakültə: _____ Kimya _____

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: _____ Ümumi kimya _____

Tədris yükü (saat) cəmi: 60 müəhazirə 30 seminar _____ praktik (laboratoriya) 30

Tədris ili 2020-2021 Semestr I Bölmə _____ azərb. KML 057A

Kredit sayı (hər 15 saata 1 kredit) _____

II. Müəllim haqqında məlumat: _____ k.e.n. Bağiyeva. M.R.

(Soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

Məsləhət günləri və saatları: _____ I və III günlər 12⁰⁰

E-mail ünvanı: _____ bagiyeva_malahat@mail.ru _____

İş telefonu: _____ +99412 510 92 81 _____

III. Tələb olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. T.M.İlyash, J.M.Seyfullayeva "Qeyri-üzvi kimya" I c. Bakı 2011, 287 s.
2. Ю.Д.Третьяков «Неорганическая химия» центр Академии Москва 2011, III Том, 670 с.
3. Ахметов Н.С. «Неорганическая химия» 1985, 672с.

IV. Fənnin təsviri və məqsədi: Fənn haqqında qısa məlumat, onunla şərtləşən fənlər (bilavsitə bağlı olan/uyğun gələn), fənnin tədrisinin məqsədləri. Bu fənni öyrənməklə tələbələrin nəyi biləcəkləri, nəyə nail olacaqları və hansı vərdişlərə yiyələnəcəkləri qeyd edilir)

Kursun qısa təsviri: Ümumi və qeyri-üzvi kimya fənnindən tələbələrə ümumi kimyanın qanun və nəzəriyyələrini, dövri sistem və dövri qanun, kimyəvi əlaqə və onun növləri, kimyəvi kinetika, q/ metalların Mendeleevin dövri sistemində yeri, xassə və quruluşları, ümumi alınma üsulları, spesifik xassələri, ayrılıqda mühüm reaksiyaları, q/metalların fiziki və kimyəvi xassələri, onların təbiətdə tapılmaları, forma və xüsusiyyətləri açıqlanır. Fənn və kimyanın digər sahələri ilə əlaqəli şəkildə tədris edilir. Fənni tədris etməklə tələbələr qeyri-üzvi kimyanın tərkib hissəsini təşkil edən elementlərin-metalların bütün özəlliklərini, tətbiq sahələrini, xassələrinin qanunauyğun dəyişməsinə mənimsəyir.

Kursun məqsədi: Tələbələrə ümumi və q/üzvi kimya (q/metallar) tədris etməklə ayrı-ayrı metalların ümumi və spesifik xüsusiyyətlərini aşılamaq, onların əmələ gətirdiyi birləşmələrin xüsusiyyətlərini, qabarıq şəkildə verərək tələbələrə mənimsətməkdir.

V. Fənnin təqvim planı:

Həftə	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
1.	<p>Mövzu №1 Kimya laboratoriyalarında işləmək qaydası ilə tanışlıq.</p> <p>Qısa icmalı: Laboratoriyada istifadə ediləcək avadanlıq və cihazlarla tələbələri tanış etmək.</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000.,"Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	18.09.20
2	<p>Mövzu №2 Maddələrin təmizlənməsi və təmizliyinin yoxlanması</p> <p>Qısa icmalı: Maddələrin təmizlənməsi və təmizliyinin yoxlanması.Bərk maddələrin təmizlənməsi.Sublima üsulu ilə yodun təmizlənməsi.Mayələrin təmizlənməsi distillə qazların təmizlənməsi ,karbon qazının təmizlənməsi</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000.,"Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	25.09.20
3	<p>Mövzu №3 Ekvivalent kütləsinin təyini</p> <p>Qısa icmalı: Mg ekvivalent kütləsinin qovub çıxarma üsulu ilə təyini .</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000.,"Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	2.10.20
4	<p>Mövzu №4 Molekul kütləsinin təyini.</p> <p>Qısa icmalı CO₂ molekul kütləsinin təyini</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000.,"Çaşı oğlyu" ,334 s</p>			2	9.10.20
5	<p>Mövzu №5Atom kütləsinin təyini (Zn və Pb)</p> <p>Qısa icmalı: Kimyəvi reaksiyanın sürəti . Reaksiya sürətinə müxtəlif faktorların təsiri. Kimyəvi tarazlıq, tarazlığın yerdəyişməsinə qatılığın və temperaturun təsiri.</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000.,"Çaşı oğlyu" ,334 s</p>			2	16.10.20
6	<p>Mövzu №6 Sıxlığın təyinin üsulu (Areometrik və Piknometrik üsulla)</p> <p>Qısa icmalı:Piknometrik üsulla Zn və Pb –nın sıxlığının təyini</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000.,"Çaşı oğlyu" ,334 s</p>			2	23.10.20
7	<p>Mövzu №7 Kimyəvi formulların çıxarılması (Na₂CO₃ və CuSO₄)</p> <p>Qısa icmalı: Kristalhidratın formulunun təyin edilməsi,mis kuporosunda krostallaşma suyunun təyini</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-</p>			2	30.10.20

	üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu" ,334 s				
8	<p>Mövzu №8 Kimyəvi kinetika</p> <p>Qısa icmal: Kimyəvi reaksiyanın sürəti . Reaksiya sürətinə müxtəlif faktorların təsiri. Kimyəvi tarazlıq, tarazlığın yerdəyişməsinə qatılığın və temperaturun təsiri.</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımi səhifələr göstərilməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	6.11.20
9	<p>Mövzu №9 Məhlullar və məhlulların qatılıq ifadələri</p> <p>Qısa icmal: Məhlullar, elektrolitik dissosiasiya (məhlulların elektrik keçiriciliyi), elektroliz(CuSO₄-ün və ZnSO₄-ün, NaCl-in sulu məhlulları), duzların hidrolizi.</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımi səhifələr göstərilməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	13.11.20
10	<p>Mövzu №10 Məhlullarda istilik hadisələri</p> <p>Qısa icmal:Həll olma zamanı həcmnin dəyişməsi,etil spirti –su məhlulunda həcmnin azalması</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımi səhifələr göstərilməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu",334 s</p>			2	20.11.20
11	<p>Mövzu №11 Qlükozanın molekul kütləsinin təyini</p> <p>Qısa icmal: Kreoskopiya və ebuloskopiya. : Kreoskopiya üsulu ilə qlükozanın molekul kütləsinin təyini.</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımi səhifələr göstərilməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu",334 s.</p>			2	27.11.20
12	<p>Mövzu №12 Elektrolitik dissosiasiya və duzların hidrolizi</p> <p>Qısa icmal: Turşu əsas və duzların dissosiasiyası,zəif və qüvvətli elektrolitlər.Duzların hidrolizi</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımi səhifələr göstərilməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	4.12.20
13	<p>Mövzu №13 Oksidləşmə reduksiya reaksiyaları</p> <p>Qısa icmal: Oksidləşmə reduksiya reaksiyaları,növləri və tərtib edilməsi üsulları</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımi səhifələr göstərilməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyashı və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	11.12.20
14	<p>Mövzu №14 Elektroliz</p> <p>Qısa icmal: Su, NaCl ,CuSO₄ və KJ-in sulu məhlullarının elektrolizi</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımi səhifələr göstərilməklə)</p>			2	18.12.20

	1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyası və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu" ,334 s.				
15	<p>Mövzu №15 Kompleks birləşmələr</p> <p>Qısa icmal: Kompleks birləşmələrin alınması və tərkibin araşdırılması.Amiakat asido və akva komplekslərin alınması.</p> <p>Oxu materialları(kitabın adı,müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə)</p> <p>1.H.Ə.Hüseynova,T.M.İlyası və b. "Ümumi və qeyri-üzvi kimya praktikumu",Bakı,2000., "Çaşı oğlyu" ,334 s.</p>			2	25.12.12

V1 . İmtahanın keçirilməsi forması-yazılı,şifahi,dialoq və ya test

V11 . Semestr ərzində qiymətləndirmə və hal bölgüsü

Balların maksimum miqdarı-100 bal.

A) Semestr ərzində toplanan maksimum bal-50(imtahana keçid bal-17)

Dərsə davamiyyətə görə	10 bal
Mühazirə mətnlərinin tərtibatına görə	5bal
Tələbələrin sərbəst işinə (referat, prezentasiya, tədqiqat işi və s.) görə Qeyd : Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işi ilə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri təqdim olunma vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq göstərilir	5bal
Seminar, məşğələ və ya laboratoriya dərslərinin nəticəsinə görə(eyni fəndən həm seminar (məşğələ), həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır).	20bal
Kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə (fənn üzrə kurs işi(layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa ona ayrılan 10 bal seminar məşğələ və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur)	10 bal

B) Semestr imtahanı nəticəsinə-maksimum 50 bal

C) Hər biletdə-5 suala-10 bal verilir

D) Qeyd: Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17 –dən az olmamalıdır.

E) **Semestr nəticəsinə görə qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədər toplanan ballar əsasında)**

91-100	əla	A
81-90	çox yaxşı	B
71-80bal	yaxşı	C
61-70 bal	kafi	D
51-60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

Müəllif:_____ k.e.n.Bağiyeva.M.R._____ İmza:_____

(soyadı, adı, atasının adı)

Tarix:_____ 15.09.2020 _____